

VIRTUÁLNÍ HOSPITACE – BIOLOGIE: MĚKKÝŠI

ODBORNÁ ANALÝZA HODINY (EVALUACE)

Autor: PaedDr. Milan Kubiátko, Ph.D.

Úvod a opakování

Hodina začíná zápisem do třídní knihy, vyučující následně připomíná žákům, co se probíralo minulou hodinu. Plynule přechází k opakování, otázky klade celé třídě a vyvolává konkrétního žáka. Otázky jsou velmi jednoduché, stačí na ně většinou jednoslovná odpověď. Vhodnější by ovšem byly otázky, resp. úlohy problémové. Vyučující by případně mohla položit otázku jedinou – tu, kterou ukončila opakování. Mohla by se zeptat např.: „*Do kterých skupin zařazujeme měkkýše?*“

Skupinová práce žáků, prezentace didaktického materiálu

Po opakování učitelka sdělila cíl vyučovací hodiny. Následovalo rozdělení žáků do skupin, dle názvu skupin měkkýšů (plži, mlži a hlavonožci). Každý z žáků dostal tabulku, do níž měl zapisovat vybrané charakteristiky skupiny měkkýšů. Jako podkladový materiál pro vyplnění tabulky žákům sloužila učebnice. Učitelka je ale vyzvala, aby používali informace, které jim byly prezentovány v minulé hodině prostřednictvím filmu. Tento postup se nejeví jako zcela vhodný, protože jen málo žáků je schopno si zapamatovat informace z jediného zhlédnutí filmu. Práce s učebnicí by byla dostačující.

Samostatná práce žáků byla přerušena prezentací didaktického materiálu, který měli vybrání žáci představit ostatním v následující části hodiny. Pak se žáci opět vrátili ke své práci. Ta trvala přibližně deset minut, vyučující počkala, až práci dokončí všichni žáci. Tabulka byla překreslena na tabuli, ke které učitelka vyvolala vždy jednoho žáka, jenž na ni napsal údaj. Záměrem učitelky bylo, aby se u tabule vystřídali všichni žáci. Ti, kteří byli u tabule, měli dostávat zpětnou vazbu od žáků sedících v lavici, ta bohužel přicházela většinou jen ze strany učitelky.

Někteří žáci byli vyzváni, aby ostatním prezentovali vybrané zástupce dané skupiny měkkýšů. Tímto způsobem se s konkrétními druhy podrobněji seznámili jenom ti, kteří je prezentovali a popisovali. Ostatní je sledovali jenom z lavice, zejména žáci v zadních lavicích nemohli postřehnout znaky jednotlivých druhů. Ideální by bylo, kdyby se všichni žáci obeznámili s jednotlivými zástupci skupin měkkýšů.

V rámci prezentace didaktického materiálu byla také prezentována vnitřní kostra sépie – sépiová kost. Učitelka ji mohla didakticky lépe využít, např. se mohla žáků zeptat, zda se už někdy setkali se sépiovou kostí, jaké je její využití apod.

Zápis probrané látky

Poté, co žáci napsali na tabuli všechny informace, jim vyučující dala čas na opis z tabule a doplnění informací do tabulek. Zajímavým dodatkem byla instrukce, aby se žáci tyto informace naučili, neboť to budou potřebovat při prezentaci diapositivů.

Prezentace diapositivů

Následovalo promítání diapositivů, na nichž učitelka prezentovala jednotlivé zástupce tří zmiňovaných skupin. Ukázala typické znaky jednotlivých zástupců. Později se tato aktivita stala poznávacím cvičením – žáci měli tipovat, o který druh jde, případně zda ho už někdy viděli nebo ne. Po dobu prezentace diapositivů se vyučující snažila žákům ukázat rozdíl mezi pravotočivou a levotočivou ulitou. Bohužel tato aktivita byla doprovázena určitou nejistotou učitelky a vysvětlení obsahovalo i některé mylné informace. Nejednalo se však o nic závažného.

Závěr hodiny

Na konci vyučování následovalo shrnutí hodiny a úklid pomůcek a tabule. Bylo by vhodnější, kdyby se provedla reflexe hodiny – probíraného učiva, pracovních postupů apod.